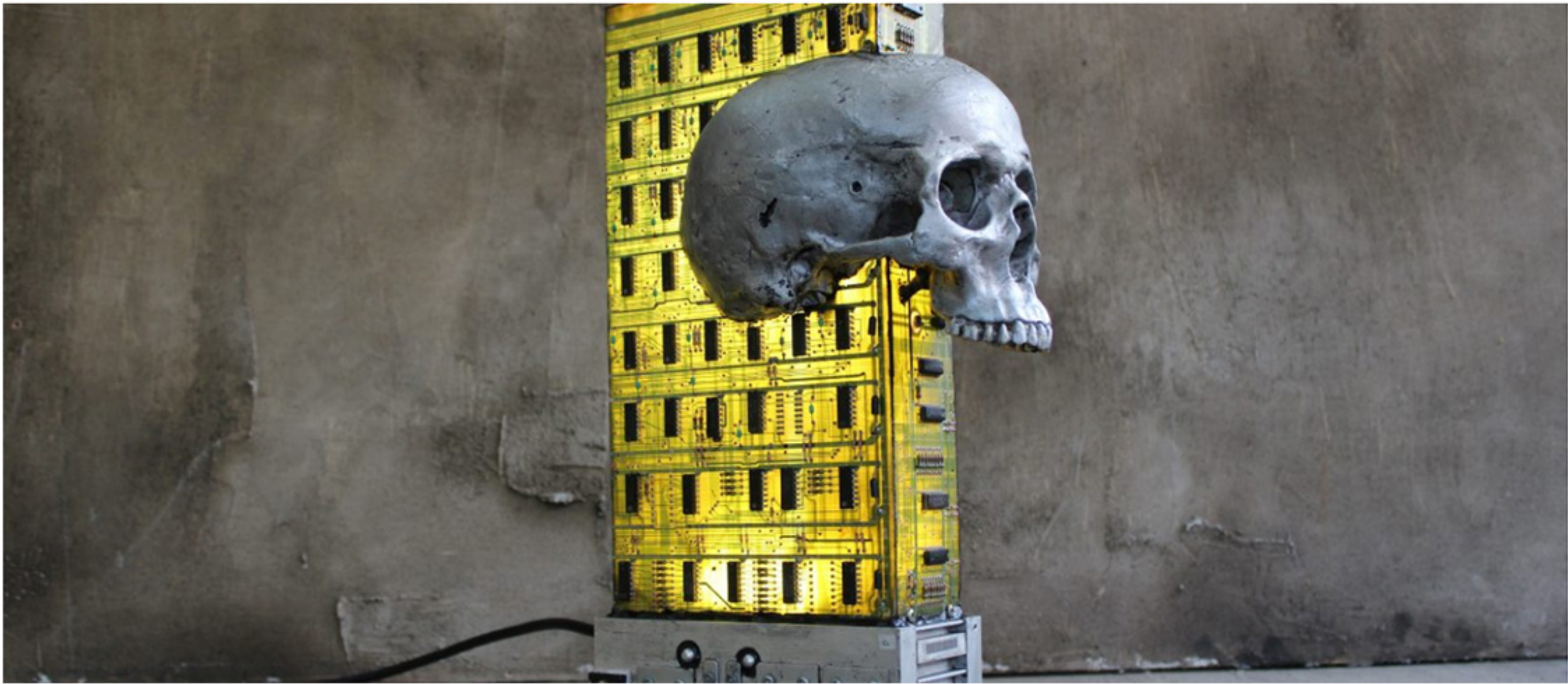
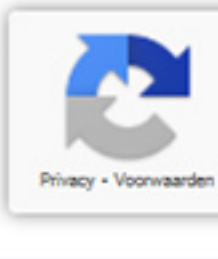

Kunst uit afval e-waste krijgt een tweede leven

Geplaatst door Rynet Rulkens | okt 19, 2025 | Cultuur & vrije tijd | 0

svjmedia.nl/nieuwegein

50 years of technological advancement - Peter Schudde

Inwoners van Nieuwegein produceerden in 2024 samen 27,8 miljoen kilo afval, ongeveer 424 kilo per persoon. Volgens het RMN (Reinigingsbedrijf Midden Nederland) gaat het scheiden van afval nog vaak mis, recyclecoaches vinden regelmatig de verkeerde spullen in de containers. Om mensen op een creatieve manier bewust te maken van hergebruik, organiseert de bibliotheek op 13 oktober de *MaakMaandag Special: E-waste*. Bezoekers kunnen met soldeerbouten en tangetjes kunstwerkjes maken van elektronisch afval. Kunstenaar Peter Schudde, die al vijftien jaar werkt met e-waste, kent het materiaal maar al te goed.

‘Toen ik begon als kunstenaar maakte ik sculpturen van oud ijzer.’ vertelt Peter. ‘Ik struinde afvalbergen af en laste stukken metaal aan elkaar. Steeds vaker kwam ik elektronische onderdelen tegen. Toen dacht ik: laat ik daar eens iets mee doen.’ In 2007 maakte Peter zijn eerste sculpturen met elektronica. ‘In de loop van de tijd werd het steeds meer, vooral toen onze maatschappij elektronischer werd, vanaf dat moment ging het razendsnel, videorecorders verdwenen, cd- en dvd-spelers raakten verouderd. Apparaten werden steeds sneller vervangen.’ Die voortdurende stroom van afgedankte elektronica fascineert hem, maar roept ook zorgen op. ‘Ik kom uit een gezin waarin repareren normaal was. Mijn ouders deden vijftien jaar met hun wasmachine. Toen anderen al een kleurentelevisie hadden, hadden wij nog zwart-wit, want die deed het nog. Die mentaliteit van duurzaamheid heb ik altijd behouden. Daarom verbaasde het me hoe snel apparaten worden weggegooid.’

Elektronisch afval, vol met giftige stoffen als lood en kwik, is moeilijk te recyclen. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) kan het land, zee en lucht vervuilen en ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken. De last is vooral zwaar in ontwikkelingslanden, die al jaren dienen als stortplaats voor elektronica uit ontwikkelde landen. ‘In ontwikkelingslanden word de sloop van apparaten heel primitief gedaan.’ Zegt Peter ‘Ik vind dat mensonterend en dat is ook een beweegreden voor mij geweest om vooral door te gaan, om het materiaal duurzamer te herbruiken en om dat probleem aan te kaarten. Je kunt wel elke keer wat nieuws verzinnen en iets nieuws maken, maar het belandt snel op een afvalberg en dan ben je je waardevolle grondstoffen kwijt. Vervolgens moet een nieuw stuk natuurgebied worden afgraven om aan nieuwe grondstoffen te komen, dat is natuurlijk waanzin.’ De cijfers zijn zorgwekkend. Wereldwijd produceert de mensheid jaarlijks 62 miljoen ton elektronisch afval, blijkt uit een VN-rapport uit 2024. Daarmee is e-waste een van de snelst groeiende afvalstromen ter wereld. Minder dan een kwart daarvan wordt correct gerecycled.

‘Ik ben me ook bewust van de ironie, toen ik begon met lampjes in mijn kunstwerken te verwerken en ze een stekker kregen. Duurzaam bezig zijn, maar wel met iets dat energie verbruikt, dat geeft me soms een dubbel gevoel. Toch vind ik het materiaal prachtig, het past helemaal bij deze tijd.’ Vroeger haalde Peter zelf oude apparaten uit elkaar die familie bij hem langs bracht. Hij sorteerde zorgvuldig de snoeren, onderdelen en het aluminium, dat hij dan zelf omsmolt. Op die manier leerde hij zichzelf het gietproces aan en ontstond er een nieuw artistiek proces. Tegenwoordig haalt hij veel van zijn materiaal bij een groot recyclingbedrijf, waar hij af en toe een kunstwerk voor teruggeeft.

Het werken met e-waste kent risico’s. ‘Een paar jaar geleden werd ik ernstig ziek, ik kreeg een zeldzame vorm van kanker. De artsen konden het niet direct aan mijn werk linken, maar ik vermoed dat de giftige stoffen in elektronica een rol hebben gespeeld. Sindsdien ben ik veel voorzichtiger. Het bevestigde voor mij hoe gevaarlijk dit materiaal is en hoe oneerlijk het is dat mensen in andere landen zonder bescherming met hetzelfde spul werken.’

Naast zijn kunst probeert Peter ook bewustwording te creëren bij jongeren. Hij heeft workshops gegeven waarin scholieren oude apparaten uit elkaar halen. ‘Ik laat ze zien wat leeftijdsgenoten in andere landen moeten doen om te overleven. Het doel is om mensen te laten nadenken over consumptie, afval en duurzaamheid. Dat vind ik een waardevol onderdeel van mijn werk. Ik maak kunst die mooi in een huiskamer past, maar ook confronterende werken over consumptie en afval. Die laatste verkopen minder goed, maar ze zijn belangrijk. Het blijft een balans tussen kunst als inkomen en kunst als boodschap.’

